

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Quæstiones, Qvæ Dispvatæ Dicvntvr, & Quæstiones
Quodlibetales, siue Placitorum eiusdem S. Thomæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

20 Vtrum Monachus peccet mortaliter comedendo carnes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72780](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72780)

ARTICVLVS XVIII.

Vtrum periurium sit grauius peccatum quam homicidium.

CIRCA secundum sic procedebatur. Videtur, qd periurium sit grauius peccatum quam homicidium. Dicitur. Bernardus qd contra precepta prima tabule non potest dispensare nec Deus, nec homo: contra precepta autem secunda tabule potest dispensare Deus, sed non homo, ex quo potest accipi, quod grauius sit peccare contra precepta prima tabule: quam contra precepta secunda: sed periurium est contra preceptum prima tabule, quod est, Non assumes nomen Dei tui in vanum: homicidium autem est contra preceptum secunda tabule, Non occides. ergo grauius peccatum est periurium quam homicidium.

¶ Preter. Grauius est peccare in Deum, quam in hominem: sed periurium est peccatum in Deum, homicidium in hominem. ergo grauius peccatum est periurium quam homicidium.

SED CONTRA. Poena proportionatur culpe: sed grauius punitur homicidium quam periurium. ergo est grauius peccatum.

RESPON. Dicendum, qd sicut Apostolus dicit ad Hebr. 6. Homines per maiores se iurant, & omnis controuersie eorum finis est iuramentum. Frustra autem in causa homicidij controuersie finis est iuramentum, si homicidium esset grauius peccatum quam periurium, presumetur enim quod qui maiorem culpam homicidij commississet, non vereretur minorem periurij incurere: unde ex hoc ipso quod in causa cuiuslibet peccati detertur iuramentum, manifeste ostenditur, qd periurium pro maximo peccato debet haberi, nec immerito: quia periurare nomen Dei, videtur quadam diuini nominis denegatio, unde secundum locum post idolatriam peccatum periurij tenet, vt ex ordine preceptorum apparere, sed & apud gentiles iurandum erat honoratissimum, vt dicitur in 1. Metaphysices.

Primas autem rationes concedimus.

Ad illud vero quod in contrarium obijcitur, dicendum, quod in iudicio humano non semper quantitas pena respondet quantitati culpe. Interdum enim infligitur maior pena pro minori culpa, quoniam grauius nocuumentum imminet hominibus ex minori culpa, sed secundum Dei iudicium grauior culpa grauiori pena punitur, unde vt ostendatur grauitas idolatrie & periurij, postquam in primo precepto dixerat, Non adorabis ea, neque coles, subditur Exodi 27. Ego sum Dominus Deus tuus visitans iniquitates patrum in filios: & postquam dixerat, Non assumes nomen Domini Dei tui in vanum, subditur, Nec enim habebit in fontem Dominus cum, qui assumpsit nomen Domini frustra.

ARTICVLVS XIX.

Vtrum faciens contra constitutionem Pape per ignorantiam, non peccet.

AD TERTIVM sic proceditur. Videtur, quod qui facit contra constitutionem Pape per ignorantiam, non peccet. Vt enim Augustinus dicit Peccatum adeo est voluntarium, quod si non est voluntarium, non est peccatum: sed ignorantia causat inuoluntarium, vt dicitur in 3. ethicor. ergo quod fit per ignorantiam, non est peccatum.

¶ Preter. Secundum iura Dominus potest repetere ser

Anum suum ordinatum post certum tempus: hoc autem debet computari a tempore ordinationis, non a tempore notitiæ. ergo obligatio constitutionis pape obligat a tempore notitiæ.

SED CONTRA. Ignorantia iuris non excusat: sed constitutio pape facit ius. ergo qui facit contra constitutionem pape per ignorantiam, non excusatur.

RESPON. Dicendum, qd ignorantia quæ est causa actus, causat inuoluntarium. Unde semper excusatur, nisi ipsa ignorantia sit peccatum. Est autem ignorantia peccatum, quando ignorat quis quæ potest scire, & tenetur. Constitutione enim pape omnes suo modo scire tenentur. Si ergo aliquis nesciat per negligentiam, non excusatur a culpa, si contra constitutionem agat. Si vero aliquis habeat sufficientem impedimentum, propter quod scire non potuerit puta, si fuit in carcere, vel in terris extraneis, ad quas constitutio non peruenit, vel propter aliquod simile, talis ignorantia excusatur, vt non peccet contra constitutionem pape agens.

Et per hoc patet solutio ad obiecta.

ARTICVLVS XX.

Vtrum monachus peccet mortaliter comedendo carnes.

CIRCA quartum sic proceditur. Vt quod monachus peccet mortaliter comedendo carnes. Dicit enim canon de consecratione dis. quinta c. Carnem, qd monachi non debent comedere carnes, & si contra fecerint, debent in carcerari. sed talis poena non infligitur, nisi pro peccato mortali. ergo monachi comedentes carnes peccant mortaliter.

¶ Preter. Facere contra votum est peccatum mortale: sed monachi ex voto obligantur ad seruandam regulam beati Benedicti, in qua continetur, quod monachi a carnibus abstineant. ergo monachi peccant mortaliter comedendo carnes.

SED CONTRA. Nullum peccatum mortale conceditur alicui ratione cuiuscunque infirmitatis: sed comedere carnes conceditur monacho ratione infirmitatis. ergo comedere carnes non est peccatum mortale monacho.

RESPONDEO. Dicendum, quod nihil est peccatum mortale monacho, vel religioso cuiuscunque per se loquendo, quod non sit peccatum mortale alteri, nisi sit contrarium ei, ad quod se voto professionis obligauit, per accidens tamen, ut ratione scandali, vel alicuius homini possit aliquid ei esse peccatum, quod non esset alii peccatum. Est ergo considerandum quid sit illud, ad quod religiosus voto professionis se astringit, & siquidem religiosus proficendo voueret se regulam seruaturum, videretur se obligare voto ad singula quæ continentur in regula: & sic contra quodlibet eorum agendo peccaret mortaliter. Et ex hoc sequeretur qd religionis status esset religiosus in laqueum peccati mortalis, quod vix, aut nunquam possent declinare. Sæcili ergo patres qui ordines instituerunt, nolentes hominibus iniicere damnationis laqueum, sed magis uiam salutis, ordinauerunt talem professionis formam, in qua periculū esse non possent: sicut in ordine fratrum predicatorum est cautissima & securissima forma profitendi, qua non promittit seruare regulam, sed obedientiam secundum regulam, vnde ex voto obligantur ad seruanda ea quæ ponunt in regula tanquam precepta: & quæ placent secundum tenorem regulæ sibi precipere uoluerit. Cetera uero quæ non continentur in regula sub precepto non cadunt directe sub uoto, unde ea pretermittens non

non

non peccat mortaliter. Beatus vero Benedictus statuit monachum profiteri non quidem observare regulam, sed quod proficiens promittit conversionem morum suorum secundum regulam, hoc est dictum, ut secundum regulam dirigat mores suos. contra quod facit si vel ea quae sunt praecipua in regula, transgrediatur, vel etiam contemnat regulam, secundum eam dirigere actus suos omnino recusans, non autem omnia quae in regula continentur sunt praecipua: quaedam enim sunt monitiones siue consilia, quaedam vero ordinationes siue statuta quaedam, ut quod post Completorium nemo loquatur. Huiusmodi autem statuta quae in regula continentur, non habent vim praecipui, sicut nec praelatus statuens aliquid, intendit semper ad peccatum mortale obligare per praecipuum. Est autem praelatus quasi quaedam regula aeterna: unde stultum esset putare, quod monachus frangens silentium post Completorium peccaret mortaliter, nisi forte faceret hoc contra praecipuum praelati, vel ex contemptu regulae. Abstinere autem a carnibus non ponitur in regula beati Benedicti ut praecipuum, sed ut statutum quoddam: unde monachus comedens carnes non ex hoc ipso peccat mortaliter, nisi in casu propter inobedientiam, vel contemptum.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod pena illa intelligitur monacho contumaciter inobediens carnes comedenti.

AD SECUNDUM dicendum, quod comedere carnes non est contra votum monachi, nisi quando comederet ex inobedientia, vel ex contemptu. Quod vero in contrarium obijciunt, efficaciam non habet: procedit enim de his quae sunt secundum se mala sicut homicidium, adulterium, & huiusmodi quae sunt omnibus illicita tam sanis quam infirmis. Non autem procedit de his quae sunt mala, quia prohibita, aliquid enim potest prohiberi sano, quod non prohibetur infirmo.

QVAESTIO X.

DEINDE circa bonum gloriae quaeritur de duobus de corporibus gloriosis.

- ¶ Primo, Vtrum corpus gloriosum naturaliter possit esse cum alio corpore non glorioso in eodem loco.
- ¶ Secundo, Vtrum hoc fieri possit miraculo.

ARTICVLVS XXI.

Vtrum corpus gloriosum possit esse cum alio corpore in eodem loco.

Ar. 22. 4. dist. 45. q. 2. ar. 2. q. 2. 0. 3. q. 4. in.

AD PRIMUM sic proceditur. Vbi quod corpus gloriosum naturaliter possit esse cum alio corpore in eodem loco. Si enim prohibetur esse cum alio corpore in eodem loco, aut est propter grossitatem siue corpulentiam, aut propter dimensiones: sed non propter grossitatem seu corpulentiam, quia corpus gloriosum erit spirituale secundum Apostolum. 1. ad Corin. 15. Similiter nec propter dimensiones, quia cum aeternitas sint quorum ultima sunt simul, necesse est quod punctum unius corporis naturalis sit simul cum puncto alterius, & linea cum linea, & superficies cum superficie: pari ergo ratione, & corpus cum corpore. Non ergo prohibetur corpus gloriosum quin naturaliter possint esse simul cum alio corpore in eodem loco.

Tex. con. 82.

¶ Prater Commentator dicit in 8. phy. quod partes aeris & aquae partim subintrant se invicem propter hoc quod partim sunt naturae spirituales, sed corpora gloriosa omnino erunt spiritualia, ut iam dictum est.

ergo totaliter poterunt subintrare alia corpora, & similiter esse cum eis.

SED CONTRA. Glorificatio non tollit naturam: sed corpus humanum non potest naturaliter esse simul cum alio corpore in eodem loco in statu isto. ergo neque postquam erit glorificatum.

RESPON. Dicendum, quod manifestum est, quod corpus humanum in statu isto non potest esse cum alio corpore in eodem loco. Si ergo corpus gloriosum naturaliter possit esse cum alio corpore in eodem loco propter aliquam proprietatem inditam, illa proprietates auferret hoc propter quod corpus humanum in statu isto prohibetur esse cum alio corpore in eodem loco. Est ergo considerandum quid sit huiusmodi prohibens. Dicunt autem quidam hoc esse grossitatem, vel corpulentiam quaedam quae tollitur per dotem gloriae, quam nominant subtilitatem. Sed hoc non est intelligibile, non enim invenitur quid sit huiusmodi corpulenta, vel grossities: non enim est aliqua qualitas, quia nulla qualitas dari potest, quae quidem remota corpus possit esse cum alio corpore in eodem loco. Similiter nec potest esse forma, nec materia quae sunt partes essentiae, quia tunc integra essentia corporis humani non remaneret cum gloria, quod est haereticum.

Et ideo dicendum est, quod hoc prohibens nihil est aliud quam dimensiones, quibus substat materia corporalis: necesse est enim ut id quod est per se sit causa in unoquoque genere. Distinctio autem finis situm primo & per se connitit quantitati dimensionum, quae definitur esse quantitas positionis habes. Unde & partes in subiecto ex hoc ipso distinctionem habent finis situm, quod sunt subiectae dimensionum, & sicut est distinctio diversarum partium unius corporis finis diversae partes unius loci per dimensiones, ita propter dimensiones diversae corpora distinguuntur secundum diversa loca. Duo enim corpora facit actualis divisio materiae corporalis. Duas autem partes unius corporis distinctio potest habere, unde & Philoso. dicit in 4. Phylico. quod sicut subintrante cubo ligneo aquam, vel aerem oportet quod cedat tantum de aqua, vel aere: ita oportet quod cedant dimensiones separatae, si vacuum ponerentur. Cum ergo gloria non tollat dimensiones corporis, dico quod corpus gloriosum non potest naturaliter esse cum alio corpore in eodem loco propter aliquam proprietatem inditam.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod sicut dictum est, corpus humanum in statu isto prohibetur esse cum alio corpore in eodem loco non propter corpulentiam, aut grossitatem quae per gloriam tollatur, (spiritualitatem enim Apostolus opponit animalitati, secundum quam corpus est alimentum indigens, ut Augustinus dicit, non autem opponit grossitatem, vel corpulentiam) sed impeditur propter dimensiones. Ratio vero quae in contrarium obijciunt, ponitur inter sophisticas rationes a philosopho, in quarto physicorum. Puncto enim & linea, & superficies non debetur locus, sed corpori: unde non sequitur, si termini corporum se tangentium sunt simul, quod propter hoc plura corpora possint esse in eodem loco.

AD SECUNDUM dicendum, quod sicut dictum est, commentator exprimit, subintratio illa fit per condensationem, & dicuntur habere spiritualem virtutem propter raritatem. Est autem erroneum dicere hoc modo, quod sint aeri ventusque similia, ut patet per Gregorium decimum nono Moralium.